

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Karetmagernes Fagforening : Festskrift i
Anledning af 25 Aars Jubilæet i Odense den 11.
Marts 1917.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Odense : S.H. Sørensens Bogtrykkeri, 1917

Fysiske størrelse | Physical extent:

14 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Karetmagernes
Fagforening.

Festskrift i Anl. af
25 Aars Jubilæet.
Odense 1917.

33 - 232 - 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 33 8°

1 1 33 0 8 02549 3

Præx

KARETMAGERNES FAGFORENING

FESTSKRIFT

I ANLEDNING AF

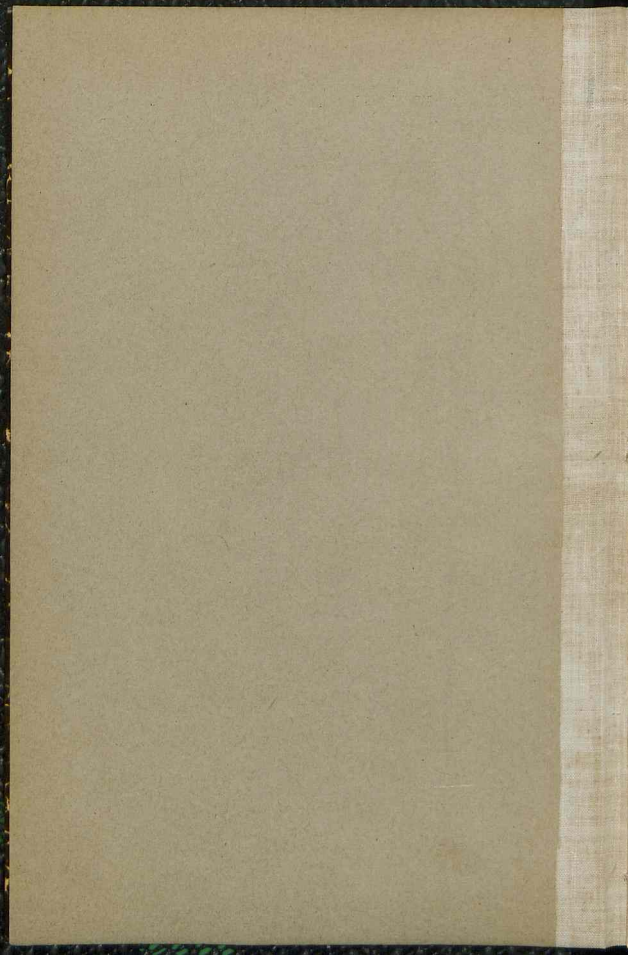
25 AARS JUBILÆET

I ODENSE

DEN 11TE MARTS 1917

ODENSE
S. H. SØRENSENS BOGTRYKKERI
1917

KARETMAGERNES FAGFORENING

FESTSKRIFT

I ANLEDNING AF

25 AARS JUBILÆET

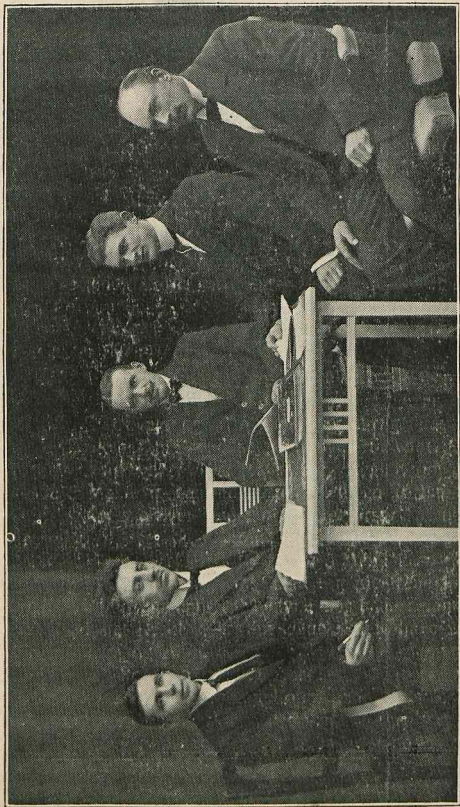
I ODENSE

DEN 11TE MARTS 1917

ODENSE
S. H. SØRENSENS BOGTRYKKERI
1917

A. Storm.

P. Andersen.

L. Hansen.

A. Nielsen.

H. Frederiksen.

Beretning om Karetmagernes Fagforening gennem 25 Aar.

I Begyndelsen af Marts Maaned 1892 begyndte der blandt Karetmagerne her i Odense at vaagne et Ønske om — som i saa mange andre Fag paa den Tid — at faa dannet sig en Fagforening.

Den Mand, der egentlig har taget Initiativet, var daværende Svend *H. P. Petersen*, han blev da i hvert Tilfælde Foreningens første Formand. Han sammenkaldte alle Karetmagersvendene i Odense til et Møde den 12te Marts hos Restauratør Jeppesen, Nørregade 54, og her blev saa Foreningen stiftet.

Ret betegnende for den Tid er, efter hvad en af de Mænd, som den Dag var med, har oplyst: „Saa blev de enige om ikke at tale saa højt med hinanden, at Værten kunde høre, hvad der forhandlede om, da de saa uden Tvivl vilde blive vist ud“ — nu er det da heldigvis noget andet.

Foreningen talte den Gang ved sin Dannelse 7 Medlemmer, førnævnte *H. P. Petersen*, Formand, *Lauritsen*, nu Mester i Gislev her paa Fyn, var Kasserer, de andre 5 Medlemmer var *L. Larsen*, p. T. Svend hos Karetmager Hansen, Vestergade Nr. 91,

Johansen, nu Viktualiehandler her i Byen, *Petersen*, nu Mester i Ringe, *H. P. Jørgensen*, nuværende Mester paa Rytterkasernen, og *A. P. Andersen*, nu Mester i Faaborg.

De Mænd var det, og dem skylder vi alle en en Tak, for hvad de hver især har gjort, thi det var ikke blide Kaar, Fagforeningen den Gang arbejdede under; den Mand, som var Formand, kunde sjælden være det ret længe ad Gangen, da Mestrene nok ved første Lejlighed skulde gøre vedkommende arbejdsløs.

H. P. Petersen var kun heller Formand 1 Aar, saa etablerede han sig som Mester i Godom, nær Slagelse. Derefter traadte, saavidt som vi har kunnet faa oplyst, *Johansen* til som Formand, men blev straks efter opsagt af sin Plads, og han begyndte vist allerede den Gang som Viktualiehandler, dette var i Sommeren 93; fra den Tid og indtil 95 har vi ingen rigtig Oversigt over, hvem der har styret Foreningen. Vi vil her indskyde, at Regnskabsbøgerne og Forhandlingsprotokollen fra den Tid igennem Aarene desværre er gaaet tabt, og hvad man ved fra den Tid er, hvad Personer, der den Gang var med, kan huske. En Svend ved Navn *Gangelhoff* var vistnok Formand et Stykke Tid, og i September 1895, da Forbundet blev stiftet paa en Kongres i Randers, var nuværende Mester paa „Skandia“, *R. Barfod*, Afdelingens Formand, hvilket han var indtil Foraaret 1896, da Odense Afd. fik sin første Konflikt med Mestrene.

Lønnen var jo den Gang ikke stor — 10 à 17 Kr. om Ugen paa egen Kost, var den Gang almindelig, og lang var Arbejdstiden, 11 à 12 Timer om Dagen og Søndag Form. iberegnet. Svendene blev da enige om at søge at hæve deres Løn, tilsendte Mestrene et fuldstændig udarbejdet Forslag til en Akkord-

Priskurant samt forlangte en Timeløn paa 30 Øre, samtidig bebødede de Mestrene, at hvis de ikke gik med til en Forhandling, blev Arbejdet standset.

Mestrene lod imidlertid ikke høre fra sig, og her synes det at fremgaa af forskellige Oplysninger, at Barfod tøvede med at lade Arbejdsstandsningen træde i Kraft, trak sig tilbage som Formand, og lod *Klokker Hansen* overtage Hvervet. Klokker, der altid havde været rask baade paa den ene og den anden Maade, lod straks Medlemmerne sammenkalde, og her blev man enige om at tilstille Mestrene, at hvis de ikke inden Lørdag Middag havde fremsat Tilbud om Forhandling, standsedes alt Arbejde med det samme. Mestrene tav stadig stille, og Lørdag Middag holdt Svendene saa op.

Nu blev der stor Opstandelse blandt Mestrene, som vel nok ikke havde troet, det var bleven til Alvor. Et Udvalg paa 3 Mestre blev hurtig nedsat, og Bud gik der til Svendene, som imidlertid var taget i Skoven og var ved at faa et Slag Kegler, om at sende 3 Mand op paa Industripalæet til en Forhandling, hvilket saa Svendene gjorde. De første 3 Mand, de sendte, kasserede Mestrene, de skulde nemlig alle 3 kort Tid efter rejse fra Byen; de 3 Mand kom tilbage og 3 andre blev sendt, dem tog Mestrene for gyldige, og Forhandlingerne begyndte og endte samme Nat med det Resultat, at Svendene skulde have 28 Øre i Timen og Akkord.

Overenskomsten gjaldt 1 Aar.

Saaledes endte den første Lønkamp for Svendene her i Odense, og nu skulde der gaa 20 Aar, inden det atter blev nødvendigt her i Byen at standse Arbejdet for at højne Lønnen.

Efter dette gik det jo roligt her i Odense igen.

Hvert Foraar kom et Udvalg af Mestre og Svende sammen og forhandlede om Lønnen, flere Gange i den Tid var Foreningen lige ved at gaa til Grunde, somme Tider var der kun 3 à 4 Medlemmer. Disse Aar var vistnok de trangeste i Foreningens Tid. Lidt Karetmagerarbejde var der vistnok den Gang her i Byen, og enkelte Svende stod udenfor, og de Mænd, som den Gang ikke tabte Modet, men stadig sørgede for at holde Liv i Foreningen, fortjener paa denne Dag at mindes med Tak. Der var foruden Klokker, som jo paa denne Tid var Formand, og som uden Tvivl har gjort et godt Stykke Arbejde for at holde sammen paa Stumperne, to andre Svende her i Byen, det var *N. P. Nielsen*, nu i København, samt *A. Krog*, nuværende Modelsnedker hos Thrige.

Foreningens Historie kan slet ikke skrives uden at standse ved de to Mænd, *N. P. Nielsen* skildres som en tro og overordentlig dygtig Fagforeningsmand. Hvad Krog angaar kender de fleste — særlig os her i Byen — ham saa godt, at en Omtale næsten var unødvendig, vi ved jo, hvor stort Brug Fagforeningen har gjort af Krogs praktiske og kritiske Syn paa Organisationsforholdene, og vi tør dristig sige, at dette, at Foreningen nu er i Stand til at holde Jubilæum, i høj Grad netop skyldes ham.

Da Klokker Hansen i December 1902 etablerede sig som Mester her i Byen og af den Grund gik af som Formand, efter at have været dette i 6 Aar, blev Krog ogsaa hans Afløser.

Der var paa dette Tidspunkt kun 3 Medlemmer Afdelingen; dette Hverv havde han indtil Februar 1907, da han rejste fra Byen. Medlemsantallet var den Gang naaet paa 10 Medlemmer.

Næste Formand var *Chr. Petersen*, som endnu

staar i Afdelingen som Medl., arbejder for Tiden paa Sydfyenske Værksteder. Nu kommer der en Tid, hvor der skiftes meget med Formænd, og der er vist ikke i den Tid sket noget af Betydning. Efter Chr. Petersen kom der en Formand ved Navn *H. Rasmussen*, som imidlertid straks efter ogsaa rejste fra Byen, nemlig 5te November 1907.

Efter ham var *P. Møller Madsen* Formand i 3 Maaneder, saa kom *N. Andersen* til Roret, han var Formand i over 2 Aar. Under hans Formandsskab begyndte Agitationen ude paa Landet først at komme i Gang, og Medlemstallet steg til 15—18 Medlemmer, saa rejste Andersen imidlertid fra Byen, og nuværende Mester her i Byen, *H. P. Hansen*, overtog Formandsposten. Han var Foreningen en dygtig Formand og agiterede stærkt for Tilgang af Medlemmer paa Landet. Vi yngre Medlemmer husker godt, hvordan Hansen paa sin Motorcykle jog hele Fyn rundt og agiterede; flere arbejdede den Gang paa Landet og havde da undertiden Besøg af Hansen, der forklarede os i velvalgte Ord Nødvendigheden af at staa i sin Organisation, og mange fulgte Hansens Raad.

Her i Odense blev der ogsaa mere Liv, vi begyndte at afholde selskabelige Sammenkomster og Fester, noget, man ikke havde gjort siden Foreningens første Aar, hvad der siden er bleven overholdt, endda i større Omfang end den Gang. En anden Ting, som skete under Hansens Formandsskab, og som ogsaa her lige skal nævnes, nemlig dette, at den daværende Kasserer Møller kiggede for dybt i Kassen og forsvandt til Australien med Kassebeholdningen — ca. 40 Kr.

Hansen var Formand i omtrent 2 Aar, indtil Juni 1912, da han begyndte som Mester. — Efter

Hansen var *A. P. Andersen* Formand i ca. 3 Mdr.; paa dette Tidspunkt rejste der sig i Nyborg Kravet om at faa en Afdeling for sig selv, hvilket ogsaa skete. Den begyndte strax med 4 Medlemmer, og vore Kollegaer i Nyborg har formaaet at samle Svende i Østfyn, saaledes at denne Forening nu tæller ca. 20 Medlemmer.

Efter Andersen valgtes *L. K. Larsen* til Formand, paa dette Tidspunkt var det, at Thriges Automobilværksted blev oprettet og mange Svende fik Arbejde der, saa Afdelingen voksede stærkt, der var et Tidspunkt den Gang, hvor der var indtil 15 Svende paa dette Værksted. Som Kuriosum skal her nævnes, at der den Gang boede indtil 12 Karetmagere paa et Pensionat, hvilket i Forhold til Fagets Størrelse maa siges at være ganske enestaaende, og det Liv og Kammeratskab, der dér udfoldedes mellem de der-værende Kollegaer, vil altid, hvor de end nu findes, mindes paa en behagelig Maade.

Afdelingen voksede nu ret stærk, og det besluttedes at vælge en Kasserer, hvilken Post hidtil havde hørt sammen med Formandsposten, hertil valgtes tidligere Formand *L. K. Larsen* og til Formand *M. Hansen*, som tidligere havde været Formand i Vejle i 6 Aar. Hansens praktiske Syn paa Fagforeningsforhold kom vor Forening meget tilgode i det halve Aar, som han var Formand; det vakte derfor ogsaa megen Forbavselse, da Hansen erklærede bestemt ikke at vilde være Formand længere, men herved var intet at gøre, og Foreningen valgte da nuværende Kasserer *P. Andersen* til Formand, hvilken han med sin sædvanlige Dygtighed og Akkuratesse varetog i et Aar, fra Oktober 1914 til Oktober 1915. Under Andersens Formandsskab skete det, som ogsaa her bør nævnes,

nemlig dette, at Foreningen anskaffede sig et Banner, noget, der i de sidste Aar havde været et stærkt Ønske blandt Medlemmerne om at faa et saadant synligt Samlingsmærke. Banneret blev ved en lille smuk Højtidelighed indviet paa „Folkets Hus“ den 1. Maj 1915, og deltog derefter samme Dag i Majdemonstrationen op til „Sorgenfri“. Det smukke Banner vakte udelte Opmærksomhed, hvor det kom frem, og vi vil haabe, hver Gang det kommer ud, at Medlemmer i stort Tal vil fylke sig omkring det.

Ved Generalforsamlingen den 13de Oktober 1915 gik Andersen af som Formand, og ihans Sted valgtes den nuværende Formand, *L. Hansen*, som i de sidste Par Aar havde været i Bestyrelsen. — Noget af det første, Hansen foretog sig som Formand, var at foreslaa, at Afdelingen satte sig dette Maal, at Foreningen ved sin 25-aarige Fødselsdag maatte staa med et Medlemsantal paa 50, hvilket ogsaa fuldtud er lykkedes — der var den Gang 43 Medlemmer. Hansen blev samtidig valgt som Repræsentant til det Repræsentantskabsmøde i Aarhus, hvor Slagplanen for Foraaret 1916 skulde planlægges, og paa dette Møde blev han valgt ind i det Udvalg, som senere skulde forhandle med Mestrene.

Hvordan Situationen for Karetmagerne formede sig i Foraaret 1916 er endnu i saa frisk Minde, at vi ikke her skal komme nærmere ind derpaa, kun skal det her siges, at den Bygning „Dansk Karetmager-Forbund“, som vi nu snart har bygget paa i 25 Aar, fuldtud bestod sin største Prøve og fuldtud beviste, hvor solidt og godt den er sammentømret, saaledes at den under den 6 Ugers lange Strejke, hverken her i Odense eller nogen anden Afdeling, en eneste Mand faldt fra eller svigtede sine Kammerater, hvil-

ket man i høj Grad skylder vor dygtige Forretningsfører, *Em. Olsen*, en varm Tak for. Ny og maaske større Kampe forestaar, og vi vil her udtale vort Ønske om, at Medlemmerne da atter vil møde frem igen med den samme Forstaaelse og Offervillighed, saa vi bliver istand til at føre den Sejr videre, som vi vandt sidste Foraar, nemlig tvungen Akkord paa alt Karetmagerarbejde, noget, der mere og mere gaar op for Medlemmerne som den eneste Maade, hvorpaa man kan forbedre vor økonomiske Stilling, og det er jo først i de senere Aar, at en Karetmager-svend — idetmindste herude i Provinsen — har kunnet faa saadan en Løn for sit Arbejde, at han har kunnet gifte sig paa den. Man kan nemlig ikke undgaa, ved at betragte Fagforeningen gennem 25 Aar, at lægge Mærke til, at mange Svende, naar de er naaet dertil, at de selv skal sætte Bo, enten er gaaet over til en anden Livsstilling, hvor Forholdene har været bedre, eller har begyndt som Mester selv.

Nu er det som sagt bedre, hvad vi kan takke vor gode Organisation for.

V i vil til Slut ganske kort omtale den nuværende Bestyrelse, som foruden Formanden, *L. Hansen*, bestaar af *P. Andersen*, der blev valgt ved Generalforsamlingen i April 1916. Afdelingen har vist ikke nemt iblandt sine Medlemmer kunnet finde en mere solid og samvittighedsfuld Mand til at varetage den Post end netop Andersen, og vi tror her at kunne udtale paa saa godt som hele Afdelingens Vegne Ønsket om, at Andersen i mange Aar vil varetage den ansvarsfulde Post, det borger for, at Kassen er i gode Hænder.

Som Næstformand er valgt *N. A. Nielsen*, populært kaldet „Lille Nielsen“; det er ganske naturligt, at Nielsen indtager denne Post indenfor Bestyrelsen, han er nemlig igennem Aarene bleven kendt som en kritisk Kollega med stærkt udviklet Retfærdighedsans, den Slags Folk har en Bestyrelse altid godt af at have imellem sig. De andre 2 Bestyrelsesmedlemmer er *A. Storm* og *H. Frederiksen*, de er begge kendt som to stabile Fagforeningsfolk, hvis sunde og praktiske Syn paa Forholdene ofte har været afgørende, naar Bestyrelsen har haft en eller anden Sag tll Behandling.

Løvrigt skal det siges om den nuværende Bestyrelse, at de enkelte Medlemmer hver paa sin Vis

har bidraget meget til, at Foreningen nu staar, som den gør.

Til sidst vil vi nævne Revisorerne, da det er dem, der skal se med kritiske Blikke paa Bestyrelsens Handlinger angaaende Kassens Midler, det er for Tiden *L. K. Larsen* og *Sofus Hansen*.

Hermed mener vi i større Træk at have skildret Begivenhederne indenfor Foreningen i de forløbne 25 Aar. Og vi haaber hermed at have givet Medlemmerne og andre, der interesserer sig for Foreningen, et lille Indblik i dens Udvikling gennem Tiden og forventer, at Skriftet maa blive modtaget med Velvillie.

Bestyrelsen.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

1855

